

Naročnina mesečno15 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate.

Podružnica:Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese 15 Lire; Estero, mese 20 Lire. Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni.

Filiale:Novo mesto.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Vojno poročilo št. 642

Uspehi italijanskih patrol pri Mekiliju

Malta pod neprestanim letalskim ognjem

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

V pokrajini okoli Mekilija spopadi med patrolami z za nas ugodnim izidom.

Zmerno delovanje nasprotnega letalstva nad Cirenajko; na Malti je prišlo do mnogih uničevalnih uspešnih napadov od skupin italijanskih in nemških letal na pomorska in letalska oporišča na otoku.

Včerajšnji angleški napad na Tripoli je povzročil neznatno škodo. Žrtev ni bilo.

Vojni dogodki v Vzhodni Aziji

Nizozemci se na Javi povsod umikajo - Darwin drugič bombardiran - Nov japonski uspeh na morju in v zraku

Bangkok, 5. marca. AS. Nizozemsko vojno poročilo iz Batavije potrjuje, da se njihove čete umikajo na vseh bojiščih na otoku. Poročilo med drugim tudi priznava, da je mogočni japonski letalski napad na letališče v Bandoenju povzročil težko škodo in je na zemlji uničil mnogo nizozemskih letal.

Lisbona, 5. marca. AS. »New York Inquirer« piše, da je padee Rangoona le še vprašanje časa. List dodaja, da so se domačini že večkrat uprli. Domače prebivalstvo da si želi Japonce. Oboroženi oddelki, ki naj bi branili Rangoon, prehajajo na japonsko stran. Angleži zdaj naglo izpraznjujejo Mandalay in druga velika mesta. Prebivalstvo beži proti Indiji ali Kitajski. V Rangoonu popolnoma primanjkuje živil in v mestu vlada popolna anarhija, prebivalstvo je izročeno na milost in nemilost oboroženim domačim tolpam.

Rim, 5. marca. AS »Daily News« izraža željo določenih političnih in vojaških krogov, naj bi bil imenovan za vrhovnega poveljnika vseh zaveznih sil, ki se vojskujejo na Tihem morju po Wavellovem odhodu ameriški general Mac Arthur.

Tokio, 5. marca. AS. Japonski cesarski stan objavlja, da so japonske pomorske sile napadle angleški rušilec »Stronghold« in ga potopile prav tako pa tudi ameriško topničarko »Asheville«, ne da bi pri tem utrpeli kako izgubo.

Nemško vojno poročilo

Na vzhodnem bojišču so se posebno odlikovali valonski oddelki - Nemško težko topništvo je obstreljevalo Kronstadt

Hitlerjev glavni stan, 5. marca. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Na bojišču ob Doncu so bili po srditih bojih odbiti novi sovražni napadi podprti s tanki. Oddelki valonskih prostovoljcev so se zadnje dni odlikovali v bitkah skupno z nemškimi silami.

Na drugih oddelkih vzhodnega bojišča je imel sovražnik zelo velike izgube pri številnih napadih, ki niso dovedli do nikakega uspeha.

Pri obkoljenem Petrogradu je nemško težko topništvo uspešno bombardiralo vojaške cilje v Kronstadtu.

Letalstvo je v močnih oddelkih podpiralo delovanje suhozemskih sil in je rušilo sovjetske železnice.

Bojna in ogledniška letala so bombardirala pristaniške naprave na vzhodni in zahodni angleški obali.

Ponoči in podnevi so bila na otoku Malta nadalje bombardirana letališča in pomorska oporišča.

Berlin, 5. marca. AS. Kakor se je izvedelo iz vojaških virov, je pred nedavnim sovjetsko letalstvo na srednjem odseku vzhodnega bojišča metalo nad nekim mestom letake, v katerih grozi civilnemu prebivalstvu. Med drugim je rečeno, da bodo sovjetska letala mesto zravnala z zemljo. V noči na 2. in 3. marec so sovjetska letala dvakrat priletela, pa so pri tem zgubila 20 letal. Prvi napad je bil odbit s protiletalskim topništvom, katero je sestrelilo pet letal. Pri drugem napadu so

Pomanjkanje odgovornosti bivših nizozemskih voditeljev

Berlin, 5. marca. AS. Diplomatsko politična korespondenca piše o najnovejših vojnih dogodkih v Vzhodni Aziji in pravi, da je Nizozemska zaradi zločinskega pomanjkanja odgovornosti bivših nizozemskih voditeljev, ki niso hoteli razumeti, da je Nizozemska del evropske celine in da spada nizozemski imperij v azijski prostor, vse izgubila. Potem dopisnik graja bivše nizozemske voditelje, ki so dali iz svojega pribežališča zapoved uničiti ne samo vse tisto,

Žalovanje ob smrti Vojvode Aosta

Sožalja svetega očeta, Vladarja in Duceja — Globok vtis po vsej Italiji in v svetu

Rim, 5. marca. AS. Kr. Vis. vojvoda d'Aosta je v torek, 5. marca po kratki hudi bolezni umrl v vojnem ujetništvu in sicer v Nairobiu (glavnem mestu angleške pokrajine Kenia v zahodni Afriki).

Kraljevski knez je umrl zelo vedro in brez trpljenja. Ob njegovi smrti postelji sta bila poveljnik junaških branilcev Gondarja, general Nasi, in vojni kurat poročnik Boratti. Zadnja ljubeča pokojnikova misel je veljala Kr. Vis. vojvodinji materi, Kr. Vis. vojvodinji Ani, knezu Aimoniju in vsem njegovim dragim. Preden je izdihnil, je vojvoda izrekel zadovoljstvo nad tem, da je potrošil življenje v službi domovine. Potem je prosil za sv. zakramente, ki jih je tudi prejel. Izrekel je željo, da bi o tem bil obveščen sv. oče. Ker je čutil, da se mu bliža skorajšnja smrt, je visoki knez spisal opo-

roko ter narekoval pozdravno izjavo Kralju in Cesarju ter dve pismi na mali kneginji. Izrekel je tudi željo, da bi brzojavili tolažilne novice vojvodinji materi ter visoki rodovini.

Rim, 5. marca. AS. Nj. Vel. Kralj in Cesar je s Kr. Vis. knezom Piemontskim včeraj popoldne odpotoval v Napoli, da bi s svojo vzvišeno besedo tolažil Kr. Vis. vojvodinjo - mater ter vojvodinjo d'Aosta.

Vatikan, 5. marca. AS. Sveti oče je žalostno novice o smrti Kr. Vis. vojvoda d'Aosta, ki mu jo je sporočil Vladar s posebnim obvestilom, sprejel z globokim sočutjem ter se je takoj potopil v molitev. Sv. oče je poslal Vladarju ter vojvodinji d'Aosta materi brzojavke, v katerih jima izreka svoje globoko sožalje. Tudi državni tajnik kardinal Maglione je poslal sožalnico Ani Francoski.

Rim, 5. marca. AS. Duce je poslal vojvodinji d'Aosta-materi naslednjo brzojavko:

»Kr. vis. vojvodinji d'Aosta-materi, grad Capodimonte, Napoli.

Novico o smrti Amadea Savojskega d'Aosta sta italijanski narod in vojska sprejela z globoko žalostjo. Zvest izročilo svoje hiše je svoje življenje vse v miru in vojni posvetil domovini. Pešci iz prejšnje vojne se ga spominjajo kot mladeniča iz kraških dolin. Letalec so ga videli kako je orl nebo z drzostjo in skušenostjo, kolonialci iz Libije in Abesinije obdružuje v njem močni značaj vojaka ter njegovo tvorno politiko, ki jo je izvajal kot podkralj. Bitka pri Kerenu in junaška obramba Amba Alagija ga posvečujeta v slavo domovine in ga postavljata za vzgled sedanjim in bodočim rodovom. Izvolite, vojvodinja, z mojim globokim sožaljem sprejeti izraze moje vdanosti. Mussolini.«

Rim, 5. marca. AS. Duce je izrekel sožalje Nj. Vel. Kralju in Cesarju ter brzojavil kr. vis. vojvodinji d'Aosta ter kr. vis. vojvodu Aimoniju Spoletskemu.

Duce je zapovedal, naj se smrt kr. vis. vojvode d'Aoste takoj sporoči vsem visokim državnim dostojanstvenikom in naj se za tri dni izobesijo zastave na pol droga po vseh javnih poslopih v kraljevini. Ob smrti vojvode bo slovesna črna masa v baziliki Santa Maria degli Angeli.

Rim, 5. marca. AS. V znamenje žalovanja zaradi smrti kr. vis. vojvode d'Aosta so odpovedane vse javne prireditve.

Rim, 5. marca. AS. Tajnik fašistične stanke je vojvodinji d'Aosta-materi poslal naslednjo brzojavko:

Kr. vis. vojvodinji d'Aosta, materi, grad Capodimonte, Napoli.

Prosim Vas, da bi izvolili sprejeti izraze ponesnega in ganjenega sožalja črnih sraj, ki vdano

Drugi letalski napad na Darwin

Saigon, 5. marca. AS. Avstralski ministrski predsednik Curtin je sporočil, da so Japonci izvedli drugi letalski napad na Darwin. Ni še podrobnih poročil o tem napadu. Vendar je Ford pa je povedal, da nima nikakih poročil o delovanju avstralskih sil na otoku Javi, odkar so se tam izkrcali Japonci.

Zakaj je Wavel odstopil

Tokio, 5. marca. AS. Iz Saigona poročajo, da je Wavel odstopil kot vrhovni zavezniki poveljnik zaradi angleških namenov, prepustiti odgovornost za poraz na Sumatri Nizozemski in zakriti svoj namen braniti Indijo.

posegla v boj nemška letala, ki so sestrelila 15 sovjetskih letal. Na mesto ni bila vržena nobena bomba.

Angleži napadajo bivše zaveznike

V okolici Pariza so napadli Renaultove tovarne in ubili več sto ljudi

Berlin, 5. marca. AS. Včerajšnji večerni listi javljajo iz Pariza, da je bilo pri angleškem letalskem napadu na avtomobilske tovarne Renault ubitih več sto ljudi, število ranjenecv pa presega število tisoč.

Angleška letala, ki so predsočno napadla pariško pokrajino, so metala rušilne in zažigalne bombe. Delo pri odstranjevanju ruševin, pobiranje žrtev in reševanje ranjenecv se je začelo takoj, ko je bilo bombardiranje končano. Pri delih so pomagale nemške zasedbene čete.

V zvezi z angleškim letalskim napadom na pariško okolico v vojaških krogih zanikujejo, da bi bila hudo poškodovana tudi znamenita stolnica Notre Dame. Prva poročila so povedala, da je bila razrušena tudi svetovno znana porcelanska tovarna v Sèvresu.

Berlin, 5. marca. AS. Celotni berlinski tisk se zgriža nad novim zločinom angleških letal proti odprtemu mestu Parizu. »Völkischer Beobachter« pravi, da ne gre za novo vrsto zlo-

činskih napadov Angležev zoper njihove bivše zaveznike. Bombe, vržene proti neoboroženemu pariškemu prebivalstvu so le dokaz, da hočejo Angleži prestrašiti francosko ljudstvo. »Deutsche Allgemeine Zeitung« obtožuje novi zločin londonskih gaullistov. »Lokal Anzeiger« pa pravi, da sta ameriški in angleški tisk z najabsurdnejšimi pretvezami pripravljala teren za ta novi napad. »Zwölf Uhr Blatt« zanikuje laži londonskega radia, da pariško civilno prebivalstvo pri bombardiranju ni bilo prizadeto. List zaključuje, da so nekateri krogi, ki so se bili za Anglijo in gaulliste, zdaj imeli priložnost videti celo resnico.

kar bi moglo koristiti Japoncem, marveč tudi živila, namenjena domačemu civilnemu prebivalstvu. »Zwölf Uhr Blatt« zatrjuje, da bo nizozemsko ljudstvo moralo upoštevati besede, ki jih je že pred leti izgovoril voditelj nizozemskega narodnega socializma Mussert, da bo politika sodelovanja z Anglijo prinela Nizozemski in njenemu kolonialnemu imperiju le razdejnanje.

pozdrljajo spomin Amadea d'Aosta, kateri se povpenja v nebo junakov, medtem ko sta lue slave in vzgled njegovega preplemenitega življenja kot fašista, kot bojevnika in kot kneza danes bolj kakor kdajkoli poročstvo za zmago. Aldo Vidussoni.«

Rim, 5. marca. AS. Za domovino in za elehernega Italijana je predvčerajšnji dan bil dan globokega žalovanja, dan, ob katerem se pozabi na vse, da bi se ljudje zbrali v spominih in v poveljevanju. Vojvoda d'Aosta je stal ljudstvu v srcu z živo sugestijo, s svojo človečnostjo, s svojim duhom in svojim plamenom. Morda niti sam pokojni knez ni vedel, kako goreča je bila ljubezen do njega. Po slavnem očetovem zgledu vse svoje življenje ni imel drugega cilja, kakor da bi bil koristen domovini in vreden velikega podedovanega imena. S tihim, naglim stvarnim delom, potekajočim na krutih bojiščih, je ob čudovitih dokazih junaštva in ob odličnih poveljniških izkazih pridobil vzvišeno vsebino za nesmrtno hrabrost.

Danes je vse italijansko ljudstvo, ves narod, v snopih svoje moči dal pokojnemu knezu najvišji dokaz nele o ljubezni, nele o ganotju, nele o vdanosti, temveč tudi in predvsem dokaz vere, zakaj vera v velike domovine je hkrati tudi vera v zmago in v usodo plemena, ki nikdar ne more pasti v zaton. In zaradi tega je ponosno in moško žalovanje ljudstva v orožju bilo v vsej Italiji hkrati tudi znamenje vere. Tribarvnice so se prikazale kakor bleisk luči v pobožnem molku, ki je zajel mesta, kraje in vasi ob strahotnem poročilu. Trgovine so se kar same od sebe zapirale, shajališča so se spraznila, množica se je zbrala po sedežih fašijev, kjer ozrače vsak trenutek, naj si bo žalosten ali vesel, preveča isto čustvovanje, isti ogenj ljudstva.

V Rimu se je ta množica napotila že ob začetku popoldneva proti kraljevemu gradu. Zelo veliko ljudi je stopilo celo čez prag Kvirinala, da bi se vpisali v pripravljeno knjigo v znamenje vdanosti in žalosti.

Med zastopniki oblasti, ki so se šli vpisat, so bili: grof Ciano, jeruzalemski veliki mufti, predsednik iraške vlade el Kailani, starešina diplomatskega zbora mgr. Borgoncini Duca, nemški poslanik von Mackensen, japonski poslanik Horikiri, španski poslanik, turški, bolgarski, perujski, portugalski, madžarski, slovaški, finski, slamski, danski, hrvaški, švedski in mandžurski poslanik, nemški minister Clodius, tajnik fašistovske stranke, člani vlade z ministrom za ljudsko kulturo na čelu, senatorji, narodni svetniki, člani akademije, visoki državni dostojanstveniki, maršali in armadni poveljniki, rimski guverner, prefekt in zvezni tajnik. Romanje na Kvirinalu je trajalo do poznih ur.

Japonski poslanik o sodelovanju trojne zveze po vojni

Rim, 5. marca. AS. »Popolo di Roma« piše o izjavi, ki jo je dal japonski poslanik v Berlinu Ošima listu »Deutsche Zeitung im Ostenc«, da bodo Nemčija, Italija in Japonska nadaljevale z najtežjim sodelovanjem po končni zmagi in pravi, da je ta izjava še enkrat potrdila, da bosta po vojni ustvarjena dva velika gospodarska delokroga na zahodu in na vzhodu, ki bosta sodelovala in se izpopolnjevala.

Hitlerjev dar bolgarskemu generalu

Sofija, 5. marca. AS. Hitler je podelil pol milijona mark generalu Žekovu, ki je bil vrhovni bolgarski poveljnik v vojni 1914—18. General Žekov je dolebil dve tretjini te vsote za posebni fond za okrepitev bolgarsko-nemških odnošajev, z ostalim denarjem pa bodo zgradili hišo za starega generala.

Židovsko vprašanje v Bolgariji

Sofija, 5. marca. AS V listu »Dnes« piše poslanec Andrejev o židovskem vprašanju v Bolgariji in pravi, da so bili židje krivi vsega zla, vseh vojn in vse revščine in da mora biti zato židovsko vprašanje radikalno rešeno v vseh evropskih državah. Poslanec poziva Bolgarijo, naj se ne zadovolji samo s platičnimi izjavami o novi Evropi in novem redu.

Carigrad, 5. marca. AS. Turška 1750 tonska ladja »Adana« je bila napadena od sovjetskih podmornic v turških obrežnih vodah. Parnik se je vendarle brez poškodbe lahko vrnil.

Irške težave z ameriškim vojaštvom

Stockholm, 5. marca. AS. Druga skupina čet, ki so se izkrcale v severni Irski, je povzročila skrb javnega mnenja, ki je, kakor piše dopisnik lista »Svenska Dabladet«, zelo nevoljeno zaradi obnašanja vojakov, ki sejejo povsod nered, napolnjujejo vse nočne lokale in so vedno pijani.

Vedno manj živeža na Angleškem

Stockholm, 5. marca. AS. Današnji angleški tisk piše o velikih težavah za živež, v katere je Anglija šla zaradi nastanka vojne v vzhodni Aziji in zaradi pomnoženega delovanja Osnih podmornic na Atlantskem morju. Meso, surovo maslo in drugi neobhodno potrebni predmeti bodo morali biti do najvišje mere racionirani. Iz Amerike ne pride nič več. Riža popolnoma primanjkuje. Vojna na Javi je odvzela Angležem neobhodno potrebni čaj. V londonskih restavracijah so zadnje dni cene strahovito narasle in vlada je morala določiti maksimalne cene.

Irske težave z ameriškim vojaštvom

Stockholm, 5. marca. AS. Druga skupina čet, ki so se izkrcale v severni Irski, je povzročila skrb javnega mnenja, ki je, kakor piše dopisnik lista »Svenska Dabladet«, zelo nevoljeno zaradi obnašanja vojakov, ki sejejo povsod nered, napolnjujejo vse nočne lokale in so vedno pijani.

pozdrljajo spomin Amadea d'Aosta, kateri se povpenja v nebo junakov, medtem ko sta lue slave in vzgled njegovega preplemenitega življenja kot fašista, kot bojevnika in kot kneza danes bolj kakor kdajkoli poročstvo za zmago. Aldo Vidussoni.«

Rim, 5. marca. AS. Za domovino in za elehernega Italijana je predvčerajšnji dan bil dan globokega žalovanja, dan, ob katerem se pozabi na vse, da bi se ljudje zbrali v spominih in v poveljevanju. Vojvoda d'Aosta je stal ljudstvu v srcu z živo sugestijo, s svojo človečnostjo, s svojim duhom in svojim plamenom. Morda niti sam pokojni knez ni vedel, kako goreča je bila ljubezen do njega. Po slavnem očetovem zgledu vse svoje življenje ni imel drugega cilja, kakor da bi bil koristen domovini in vreden velikega podedovanega imena. S tihim, naglim stvarnim delom, potekajočim na krutih bojiščih, je ob čudovitih dokazih junaštva in ob odličnih poveljniških izkazih pridobil vzvišeno vsebino za nesmrtno hrabrost.

Danes je vse italijansko ljudstvo, ves narod, v snopih svoje moči dal pokojnemu knezu najvišji dokaz nele o ljubezni, nele o ganotju, nele o vdanosti, temveč tudi in predvsem dokaz vere, zakaj vera v velike domovine je hkrati tudi vera v zmago in v usodo plemena, ki nikdar ne more pasti v zaton. In zaradi tega je ponosno in moško žalovanje ljudstva v orožju bilo v vsej Italiji hkrati tudi znamenje vere. Tribarvnice so se prikazale kakor bleisk luči v pobožnem molku, ki je zajel mesta, kraje in vasi ob strahotnem poročilu. Trgovine so se kar same od sebe zapirale, shajališča so se spraznila, množica se je zbrala po sedežih fašijev, kjer ozrače vsak trenutek, naj si bo žalosten ali vesel, preveča isto čustvovanje, isti ogenj ljudstva.

V Rimu se je ta množica napotila že ob začetku popoldneva proti kraljevemu gradu. Zelo veliko ljudi je stopilo celo čez prag Kvirinala, da bi se vpisali v pripravljeno knjigo v znamenje vdanosti in žalosti.

Med zastopniki oblasti, ki so se šli vpisat, so bili: grof Ciano, jeruzalemski veliki mufti, predsednik iraške vlade el Kailani, starešina diplomatskega zbora mgr. Borgoncini Duca, nemški poslanik von Mackensen, japonski poslanik Horikiri, španski poslanik, turški, bolgarski, perujski, portugalski, madžarski, slovaški, finski, slamski, danski, hrvaški, švedski in mandžurski poslanik, nemški minister Clodius, tajnik fašistovske stranke, člani vlade z ministrom za ljudsko kulturo na čelu, senatorji, narodni svetniki, člani akademije, visoki državni dostojanstveniki, maršali in armadni poveljniki, rimski guverner, prefekt in zvezni tajnik. Romanje na Kvirinalu je trajalo do poznih ur.

Japonska bo z veseljem gledala udeležbo Osnih sil pri razvoju gospodarskega prostora v Vzhodni Aziji. Japonska ne bo iz sebičnih namenov izključevala zaveznih sil od gospodarskega delovanja in trojne zveze bo tako v vojni kakor v miru vedno delala za pravico ter bo izbrisala monopolno samoljubje, ki je bilo vedno značilnost anglosaksonke civilizacije.

Buenos Aires, 5. marca. AS. Argentinski tisk je ponatisnil članek ravnatelja urada za vojno proizvodnjo v Združenih državah Knudsen, ki piše, da ima v gospodarskem pomenu latinska Amerika zelo velik pomen za vojno Združenih držav. Združene države, piše Knudsen, imajo velikansko potrebo po surovinah iz držav latinske Amerike. Objavlja je naslednje številke: Združene države uvažajo iz Mehike 67 odstotkov antimonove rude. Združene države so uvozile zadnje leto iz latinske Amerike, zlasti iz Čileja, 500.000 ton usnja. Iz Argentine dobivajo Združene države 60 odstotkov kože, 56 odstotkov svinčene rude, ki jo potrebujejo Združene države, krije mehiška proizvodnja, 12 nadaljnjih odstotkov pa dobavljata Čile in Peru. Brazilija dobavlja Združenim državam 18 odstotkov uvoza manganove rude.

Buenos Aires, 5. marca. AS. Argentinski tisk piše o velikih težavah za živež, v katere je Anglija šla zaradi nastanka vojne v vzhodni Aziji in zaradi pomnoženega delovanja Osnih podmornic na Atlantskem morju. Meso, surovo maslo in drugi neobhodno potrebni predmeti bodo morali biti do najvišje mere racionirani. Iz Amerike ne pride nič več. Riža popolnoma primanjkuje. Vojna na Javi je odvzela Angležem neobhodno potrebni čaj. V londonskih restavracijah so zadnje dni cene strahovito narasle in vlada je morala določiti maksimalne cene.

Irske težave z ameriškim vojaštvom

Stockholm, 5. marca. AS. Druga skupina čet, ki so se izkrcale v severni Irski, je povzročila skrb javnega mnenja, ki je, kakor piše dopisnik lista »Svenska Dabladet«, zelo nevoljeno zaradi obnašanja vojakov, ki sejejo povsod nered, napolnjujejo vse nočne lokale in so vedno pijani.

Vedno manj živeža na Angleškem

Stockholm, 5. marca. AS. Današnji angleški tisk piše o velikih težavah za živež, v katere je Anglija šla zaradi nastanka vojne v vzhodni Aziji in zaradi pomnoženega delovanja Osnih podmornic na Atlantskem morju. Meso, surovo maslo in drugi neobhodno potrebni predmeti bodo morali biti do najvišje mere racionirani. Iz Amerike ne pride nič več. Riža popolnoma primanjkuje. Vojna na Javi je odvzela Angležem neobhodno potrebni čaj. V londonskih restavracijah so zadnje dni cene strahovito narasle in vlada je morala določiti maksimalne cene.

Irske težave z ameriškim vojaštvom

Stockholm, 5. marca. AS. Druga skupina čet, ki so se izkrcale v severni Irski, je povzročila skrb javnega mnenja, ki je, kakor piše dopisnik lista »Svenska Dabladet«, zelo nevoljeno zaradi obnašanja vojakov, ki sejejo povsod nered, napolnjujejo vse nočne lokale in so vedno pijani.

Irske težave z ameriškim vojaštvom

Stockholm, 5. marca. AS. Druga skupina čet, ki so se izkrcale v severni Irski, je povzročila skrb javnega mnenja, ki je, kakor piše dopisnik lista »Svenska Dabladet«, zelo nevoljeno zaradi obnašanja vojakov, ki sejejo povsod nered, napolnjujejo vse nočne lokale in so vedno pijani.

Dolga je pot pomaranč do Ljubljane

Vesko zimo, ko zajame mraz Ljubljano in pokrajino, občuti prebivalstvo, kako neprijetna je dolgotrajna zima, ki nam od pozne jeseni pa do pomladi onemogoči, da bi mogli uživati domačo zelenjavo. Skoraj polnih šest mesecev je naša prehrana odvisna od zaloga, ki smo jih napravili. Naslanja se na živila, ki lahko vzdrže v shrambah. Na žalost zelenjava ne vzdrži dolgo in tako vsaka družina občuti pomanjkanje zelenjave, ki je tem bolj pomembno, ker prav z zelenjavo uživamo največ vitaminov, ki so za zdravje neobhodno potrebni. V zimskih mesecih je zato nad vse dobrodošlo južno sadje, ki v veliki meri nadomešča drugo zelenjavo.

Ne samo mladina, ki že od sv. Miklavža naprej moleduje za pomarančami, tem tako dobrim in sladkim sadom, tudi odrasli kaj radi segajo po njih. Posebno v kasnih zimskih mesecih, ko ni več jabolk, ki edini sveži sadež — pomaranča. S svojo zlato barvo že kar spominja na pomlad, čeprav leži pri nas še sneg. Le malo kdo se vpraša, kako je to, da sredi zime kupujemo lahko lepe pomaranče, kakor da bi bile pravkar obrane.

Ne pomislimo, da zahteva prevoz južnega sadja velike organizacije in skrbnih priprav, če naj daljše dežele, ki počivajo pod snežno odejo, dobijo to sadje nepoškodovano. Kakor vsako drugo sadje, tako se tudi pomaranče lahko pokvarijo. Gniloba je njihov največji sovražnik. O tem bi nam vedeli povedati marsikaj prodajalci na drobno, ki morajo prebirati svoje zaloge vsak dan in izločati nagnite kose. Še več takih neprijetnih izkušenj pripravljajo pomarančarjem trgovcem na debelo. V časih, ko zasebni trgovski promet mora potrditi, se kaj lahko zgodi, da se pošiljka zapozni. Gniloba seveda ne čaka. Ko pride blago do namenjenih postaj, ima trgovec na debelo lahko kaj žalosten opravček. Novo pošiljko mora prebrati in včasih izločiti še velik del svežega blaga.

So pa tudi ogromne razdalje, ki jih prepotujejo pomaranče v železniških vagonih. Že od nekdaj ima Italija prvenstvo v izvozu južnega sadja po vsej Evropi. To prvenstvo je bilo mogoče doseči le s smiselno organizacijo pridelovalnih središč v Južni Italiji in z najboljšo sodobno vpetjavo hitrih prometnih zvez. Južno sadje, namenjeno za izvoz v tuje države, se razpošilja v predpisanih zabojčkih. Po kraljevini sami pa razpošiljajo veletrgovine pomaranč deloma v zabojčkih, deloma pa tudi kar nasute v vagon. Seveda je trgovina s pomarančami razdelila že zdavnaj pridelek pomaranč v več vrst in več kakovosti. Najboljše in tudi najdražje se v največji meri izvažajo. So tako imenovane »Moro« in »Tarocco«. Pri njih je značilna tanka koža, izredna sočnost in izvrsten okus. Druga vrsta se tako imenovane rdeče pomaranče, katerih meso je včasih krvavo-rdeče, včasih rdečkasto. Odlikuje jih tudi posebno prijetna kislina. Te pomaranče so cenejše od prvih, toda dražje od splošno znanih svetlih pomaranč, katerih meso je bledorumenkaste barve. Druge vrste se zavijajo posebej v avilen papir, medtem ko se cenejše vrste razpošiljajo nezavite.

Veletrgovine v pridelovalnih središčih Južne Italije razpošiljajo pomaranče deloma z ladnjami, največ pa z vlaki. Za razpošiljanje južnega sadja so na razpolago posebni tovorni vagoni, opremljeni s hladilniki, ki omogočajo, da se tovar na poti pod vročim južnim soncem ne pregreje preveč. Za prevoz južnega sadja se sestavljajo posebni direktni vlaki, ki v hitri vožnji in brez nepotrebnih postankov prevažajo sadje v severne kraje in dežele. Pomaranče, ki jih dobiva Ljubljana, prihajajo največ iz Katanije, pokrajine, ki leži na jugu polotoka nasproti Sicilije. Večinoma z direktnimi vlaki prihajajo pomaranče v Trieste, kjer jih kupujejo ljubljanski veletrgovci, ki zalagajo tudi deželo s tem priljubljenim sadežem. V hudi zimi, kakršna je bila letos, je bil nadaljnji prevoz z vagoni do Ljubljane marsikdaj nevaren. Zgodilo bi se namreč lahko, da bi pomaranče zmraznile, kljub skrbni opremlitvi in odpravi vagonov. V najhujšem mrazu so zato ljubljanski veletrgovci s sadjem dovažali pomaranče v Ljubljano s tovornimi avtomobili, kar je šlo hitreje. Poleg tega pa so zaboje, naložene v avtomobilih, zavarovali proti mrazu s papirjem, ki v več legah res najbolj zadržuje mraz.

Limone, ki prihajajo v Ljubljansko pokrajino, se natočarjajo največ v Messini na Siciliji. Te so

navadno vedno v zabojih, ki so obiti s tankimi deščicami in tehtajo po 35 kg. Zgodnja zelenjava, ki tudi prihaja že v sedanjem zimskem času na naš trg, pa se natočarja največ v Bariju, pristanišču ob Adriaticu. — Za sedanji čas pa pridejo v poštev zlasti karfijole, razne vrste solat in špinata. Karfijole so v zabojih, ki tehtajo po 25 kg, špinata in solata pa v zabojih približno po 15 kg. Za prevoz te zelenjave je potrebna še večja pazljivost in previdnost. Ne vzdrži namreč tako dolgo kakor pomaranče, in poleg tega se zgubi na kakovosti, če je med potjo že ovenela. V naših krajih grozi v zimskem času še mraz, saj v vagonu zelenjava lahko kaj hitro zmrazne. Tudi za zelenjavo je nekaka prehodna postaja Trieste, odkoder je dobivajo trgovci največ. Seveda pa naročajo tudi sami naravnost v Južni Italiji, vendar se po možnosti takih naročil izogibljuje, ker gredo pošiljke v takem primeru na njihov riziko in jim lahko vremenske neprilike pokvarijo blago.

Kakor za vsa pomembna živila, tako so tudi za južno sadje in zelenjavo cene maksimirane. Pri uvozu v Ljubljansko pokrajino pa povišata cene za južno sadje uvozna davščina v pokrajino, v Ljubljani pa še mestna trošarina. Sedaj na trgu ni več velike izbire pomaranč, čeprav je zaloga svetlih pomaranč še precejšnja. Vzrok za to je v težavah, ki jih imajo veletrgovci pri nakupovanju drugih boljših in dražjih vrst. Do Velike noči bodo na trgu še ves čas sedanje vrste pomaranč, od aprila naprej pa bodo prišle na prodaj kasne pomaranče, ki jih že vsi poznamo po njihovi ovalni obliki. Te vrste pomaranč spravljajo veletrgovine čez poletje v posebna hladjena skladišča, ker se prav dobro obdržijo. Tako je mogoče, da so te pomaranče celo v avgustu mesecu sveže in okusne.

Po približni cenitvi pospravi Ljubljana na mesec pet do šest vagonov pomaranč. Seveda se ta

Ob XIX. obletnici fašistične Milice Duce podeljuje mladim fašistom zlate kolajne za vojaško krepost v spomin.

količina spreminja s časom. Toliko jih gre februarja in marca, ko je povpraševanje po tem sadežu največje. Iz Ljubljane razpošiljajo ljubljanski trgovci na debelo pomaranče tudi po pokrajini. Največ kupujejo podeželska mesta Novo mesto, Kočevje, Črnomelj in drugi večji kraji. Seveda pa vsi ti kraji skupaj ne pospravijo niti toliko pomaranč, kakor Ljubljana sama.

Sport

Atletika v klasični dobi grške kulture

Več kot tisoč let so praznovali stari Grki svoje znane olimpijske igre v posebej namenjenem kraju Olimpiji. Prvotno so trajale igre le tri dni, pozneje pa so jih podaljšali na pet. Spored prvga dne je obsegal bogoslužna dejanja, tri dni so tekmovali, peti dan pa so objavljali izide in proslavljali zmagovalce.

Sporniki spored olimpijskih iger je bil v začetku prav skromen. Prvotno so tekmovali samo v teku na kratko progo. Dolžina tega teka je znašala 192,27 metrov. Tekališče je bilo od starta do cilja ravno. Pozneje so uvedli tudi daljši tek na dve progi — »diaulos«, razvoj pa se je zaustavil že v klasični dobi, ko so uvedli tudi tek na dolgo progo, ki je znašala 24 stadionskih dolžin ali točno 4808 m. Tako so poznali tekmovalce na kratko, eredno in dolgo progo, podobno, kakor je to tudi v sodobni lahki atletiki. Na daljše proge kot 4808 m niso tekmovali.

Najuglednejša panoga tekmovalja v Olimpiji je bil peterborbo. Ta je obsegal štiri atletske panoge in rokoborbo. Vsi peterborborci so se pomerili najprej v okoku v daljavo, kjer so najšibkejši odpadli. Pri metanju kopja se je številu tekmovalcev splošno skrajšalo in k teku so bili pripuščeni le še štirje, k disku pa trije. Pri disku so najšibkejšega izločili, preostala dva pa sta se pomerila v rokoborbi. Kdor je položil tovariša trikrat na pleča, je postal zmagovalac v najuglednejši klasični sportni panogi.

Posebne tekme so se vršile tudi v rokoborbi, boksu in pankrationu. Boksalci se niso z rokami, pač pa so si ovili pesti s kožnatimi jermeni. V poznih dobah, ko so igre izgubile prvotni pomen grške kulturne manifestacije, so boksalci okrepili pesti tudi s kovinskimi vložki. Medtem ko so rokoborbo prištevati še k plemenitimi športom, je bil pankration najbolj surov in neusmiljen šport. Najlažje bi se bil pankration predstavljal, če imamo v mislih združitev rokoborbe in boksa. Skoraj vsi prijenji in udarci so bili dovoljeni. Borili so se z golimi rokami, da so se lažje metali in držali. To je bila včasih borba na življenje in smrt. O sloviem Andreoli poročajo, da je pustil uho v Olimpiji, oko v Platejih, življenje pa je izgubil v Delifih. Medtem ko so bile v klasični dobi prireditve v Olimpiji na višini plemenitosti, so se pozneje epačile v nastope, ki so imeli značaj cirkusa.

Sport v kratkem

Azuri, ki se pripravljajo na mednarodno nogometne tekme s Hrvati in Španci, so imeli v Florenci skupen trening, katerega so zaključili s tekmo proti okrepljenemu moštvu FC Florence. Kandidati za državno predstavnostvo so zmagali z 10:1. V napadnih vrsti sta se posebno odlikovala Mazzola (Benetke), ki je dal tri gole in Piola (Lazio-Rim), ki se je ponovno afirmiral z dvema uspešima streloma. Prvi preizkušnji »azurov«, kakor imenujejo Italijani svoje nacionalno moštvo, je prisostvoval tudi predsednik olimpijskega odbora Manganiello.

Žrebanje 6% oblg. posojila

Pri XI. žrebanju obligacij 6% obligacijskega posojila mestne občine ljubljanske v nominalni vrednosti Din 20.000.000, ki se je vršilo 16. februarja 1942, so bile izžrebane naslednje obligacije:

Po 10.000 din serija A št.: 32, 46, 70, 101, 113, 155, 174, 233, 237, 335, 397, 421, 468, 479, 573, 722, 734, 782, 800, 816, 824, 828, 832, 842, 849, 966, 1020, 1026, 1033, 1069, 1107, 1113, 1128, 1129, 1139, 1178, 1211, 1240, 1245, 1246, 1377, 1378, 1395, 1398, 1402.

Po 5000 din serija B št.: 83, 89, 160, 205, 345, 402, 515, 526, 576, 593, 650, 670, 675, 676, 686, 689, 699, 709.

ki zahtevajo izredno pozornost in natančnost, škodljivo. To velja posebno za sabljače in strelce. S podobnim vprašanjem se je bavil tudi major Kennedy, ki je 7 let proučeval posledice kajenja pri tekačih čez drn in strn. Izvajanja majorja Kennedyja so tem zanesljivejša, ker temeljijo na opazovanju 1973 vojakov, ki so tekmovali v teku na tri angleške milje. Od tistih, ki so pokadili dnevno čez 20 cigaret, je bilo le 10 odstotkov takih, ki so se na tekmah uvrstili med prvo desetorico. Nasprotno pa je bilo med zmagovalci 18,8 odstotkov nekadilcev in 8,6 odstotkov zmernih kadilcev. Med tekači, ki so se borili za poslednja mesta, je bilo 11,4 odstotka strastnih kadilcev, 11,4 pa zmernih kadilcev in 4 odstotke nekadilcev. To velja za teke na dolge proge, medtem ko v tekih na kratke proge ni bilo opaziti razlik med kadilci in nekadilci. Prof. Steinhaus omenja v svoji razpravi še tretjega raziskovalca, Curetona. Ta je nadziral športno sposobnost kandidatov, ki so se potegovali za diplomu za reševalce iz vode. Cureton je zabeležil pri plavanju na 100 yardov, da so dosegli nekadilci za 18 odstotkov boljše čase od nekadilcev. Prof. Steinhaus omenja, da bi morali strokovnjaki še temeljiteje raziskovati vpliv kajenja na športno sposobnost, prepričan pa je, da je tobak brez dvoma škodljiv za vse športnike, ki bi želeli doseči maksimalne uspehe.

Drobne

Rim, 5. marca. AS. V razlagi k preosnovi višjih poveljstev ameriške vojske je izjavil načelnik ameriškega glavnega stana general Marshall, da so poveljstva sedaj na mestu in da se približuje ura, ko bo severnoameriška vojska posegla v boj. General je rekel, da bo ameriška ofenziva sicer počasna, toda zato bo temeljitejša. Z otroško domišljijo, ki je značilna za vse izjave severnoameriških veljakov, je načelnik ameriškega glavnega stana izjavil, da je treba za napad imeti v rokah tudi vse prometne zveze in zato morajo Združene države izdelati čim več ladij, letal in topov.

Stockholm, 5. marca. AS. Dopisniki švedskih listov pišejo, da napad angleškega letalstva na Pariz niti v Angliji sami ni bil enodušno sprejet in da angleški listi ne razumejo, kako letalstvo ne bombardira vsako noč Berlina, če je lahko to storilo v Parizu.

Rim, 4. marca. AS. Po angleških poročilih sta bila v terek ponoči letalska alarma v Gazi (Južna Palestina) in v Jaffi.

Gospodarstvo

Po 1000 din serija C št.: 16, 75, 167, 205, 231, 238, 247, 278, 317, 372, 444, 492, 518, 529, 545, 549, 569, 582, 598, 612, 648, 761, 839, 853, 930, 932, 941, 1045, 1097, 1113, 1115, 1137, 1182, 1191, 1208, 1225, 1264, 1275, 1313, 1332, 1341, 1376, 1377, 1398, 1426, 1539, 1595, 1608, 1625, 1630, 1726, 1758, 1790, 1812, 1815, 1830, 1866, 1879, 1888, 1909.

Izžrebane obligacije so plačljive dne 17. avgusta 1942 pri mestni blagajni v Ljubljani.

Iz trgovskega registra. Vpisana je bila Tičkarna »Grafika«, Ciril Sitar, Ljubljana. — Pri Centropapirju, družbi z om. zavezo v likv. v Ljubljani je bil vpisan nadaljni likvidator Klasič Viktor v Zagrebu. — Pri tvrdki Viktor Meden v Ljubljani je bila vpisana provizorična zastopnica Meden Alojzija.

Iz združenskega registra. Pri Akademski gospodarski zadrugi »Jadrani« z om. jamstvom je bil izbrisan član uprave Ribnikar Adolf, vpisan pa dr. Fetič Otton. — Pri Kmetijski hranilnici in posojilnici, zadr. z neom. jamstvom v Preloki (Bela Krajina) je bil izbrisan član uprave Radović Jože, vpisan pa Starešinič Miko.

Obtok bankovcev v jugovzhodnih državah je znašal s koncem septembra 1941 (v oklepajih podatki za konec avgusta 1939) v milij. valutnih enot tiste države: Slovaška 1.832 (1.370), Madžarska 1.908 (1.038), Rumunija 89.691 (42.351), Bolgarija 12.330 (3.690) in Turčija 498 (220). Velika povečanja v nekaterih državah je pripisovati povečanju obsega teh držav.

Slovaško gospodarstvo. Na glavni skupščini delničarjev Hrvatske Narodne banke je bilo podano poročilo o slovaškem gospodarstvu v lanskem letu, iz katerega je razvidno, da se je lani v primeri z letom 1940 kmetijska proizvodnja zmanjšala, naravala pa je industrijska proizvodnja. V drugi polovici lanskega leta praktično na Slovaškem ni bilo brezposelnih. Skupni indeks življenjskih stroškov je lani narasel za 16%, povprečna dnevna mzda pa za 15%. Promet v zunanji trgovini je znašal 6 milijard, od tega uvoz 3,2, izvoz 2,9 milijarde kron.

Cene v Angliji so vzemši za podlago leto 1938 kot 100 znašale avgusta 1939 89,6, do avgusta 1940 so narasle na 124,7, do avgusta 1941 na 134,8 in do decembra lani 139,1. V zvezi s tem so narasle tudi mezde.

Novo združenje v Srbiji. Glavna zveza srbskih kmetijskih zadrug poroča za leto 1941, da je bilo v teku lanskega leta ustanovljenih v Srbiji 211 novih zadrug.

France Vodnik.

KULTURNI OBZORNIK

Ljubljanska drama:

»Lepa pustolovščina«

Letos prevladuje v našem dramskem sporodu igre lahkotnega, po večini zabavnega ali kvečjemu rahlo poučnega značaja. Poleg drugih, deloma opravičenih, deloma neopravičenih vzrokov, narekuje tak izbor nedvomno tudi ozir na večino občinstva, ki obiskuje gledališče predvsem zaradi razvedrila. Temu namenu popolnoma ustreza tudi veseloigra v treh dejanjih »Lepa pustolovščina«, ki so jo spisali G. A. de Caillavet, Robert de Flers in Etienne Rev. trije francoski avtorji iz polpreteklih dobe naturalističnega epigonstva. Med njimi sta nekoliko bolj znana le prva dva, ki sta se vobče rada družila k skupnemu delu na področju lahkotne gledališke literature.

Tudi »Lepa pustolovščina« je eno izmed številnih tako imenovanih »odrskih« del, ki v dramski literaturi sicer ne pomenijo mnogo ali nič, ki pa vendarle utegnejo po svoje učinkovati na odru, kjer mimika in kretnje lahko zakrijejo pomanjkljivosti besedila. Okolje, iz katerega je zajeta zgodba pričujoče komedije, je svet tako imenovane »boljše« družbe, v kateri se pripeti majhen »škandal«. Lepa plemkinja Helena de Trevillac uide tik pred poroko, katero je prisiljena sicer že privoliti, in se s svojim prejšnjim in dejanskim ženinom, mladim grofom d'Eguzonom, zateče na graščino svoje babice. Tu pa se začne »Lepa pustolov-

ščina« zapletati na ta način, da ju ima dobrosrčna babica za novoročenca ter ju kljub njuni dobri volji, da bi stvar pojasnila, tako rekoč prisili v skupni obem. Na tej usodni zamenjavi temelji ves nadaljnji potek in razplet dejanja, ki se znova zaplete ob prihodu opeharjenega ženina; vendar se ob koncu vse pojasi in uravna tako, da so vsi zadovoljni. Vdati se mora tudi grofica d'Eguzon; njene spletke, da bi preprečila združitve svojega sina Andreja s Heleno, so se izjalovile in nad konvencionalno lažjo je zmagovalo pravo nagnjenje. Ta poudarek je v vsebinskem pogledu največja vrednota pričujoče veseligre, dasi je sicer njena zgodba le ena izmed običajnih naturalističnoromantičnih avantur brez globljega smisla. Drugeče pa je njeno težišče v nemajhnem številu na pol smešnih, na pol resnih položajev. Izmed vseh treh dejanj je najzanimivejši in najpriprknejši drugo, medtem ko je prvo skorajda dolgočasno, a tretje kljub zunanji živahnosti ne more prikriti ustaljenih prijemov v komediografski tehniki.

Delo je z veliko prizadevnostjo postavil na oder g. Jože Kovič, ki je kot režiser poskrbel zlasti za to, da je veseloigra dobila na odru primerno ozračje in pravilno smer. V tem pogledu je bilo posebno ubrano drugo dejanje, ki je bilo pripravljeno z resnično prisrčnostjo. Tudi prizorišče g. inž. Franza je bilo v skladu s celotno zamisljivo igrjo. Ta je kapadja sonela predvsem na posameznih igralcih. Med njimi je treba omeniti v prvi vrsti babico ge. E. Kraljeve, saj je od pravilnega pojmovanja in podajanja te vloge odvisen doberšen, gotovo pa poglavitni del igrje. G. Kraljeva je težavno nalogo rešila s priznanja vredno rahločutnostjo,

Resnoba naivnosti, v katero je odela dobrodušnost in optimizem stare gospe, je bila prikladna že sama po sebi, hkrati je na ta način dobila ustrezajočo resonanco tudi nevsipljiva komika smešnih položajev. Pri tem sta jo prav uspešno podpirala ga. A. Levarjeva in g. Vladimir Skrbinek kot mladi par. Pretirani in nekam tuje zveneči patos, s katerim je ga. Levarjeva igrala Heleno v prvem dejanju, mi sicer ni ugajal, čeprav bi ga bilo mogoče za silo razumeti kot poudarek narejenosti njenega odnosa do vsiljenega ji ženina. Zato pa je bila podoba njene Helene po pogebu na moč priklupna, topla, nežna in očarljiva. Andreja, kakor ga je podal g. V. Skrbinek, bi lahko označili kot spretnega aranžerja lastne usode; v njem si podajajo roke odločnost mladega moža, osvajačja prikupljivost, ki ni brez preračunljivosti, ter dobrovoljna pustolovščina, kar ga slei ko prej nareja za gospodarja položajev. Poleg teh je vidnejša oseba v igri še Valentin de Barrover, opeharjeni ženin in mladenič malce pretirane omejenosti. G. Nakrst je kljub temu izoblikoval iz njega zelo učinkovito odsko figuro. Tudi Jeantine, služkinja ge. Nablocke, zasluži, da jo posebej omenimo; nanjo pomeni tudi majhna vloga velik uspeh. Dvoje nasprotij predstavljata grof in grofica d'Eguzon; mirnega, svoji znanosti živečega moža je z maniro svetkega človeka predstavljal g. Dre-novec, spletkarsko in razburljivo grofico, damo iz »boljše« sveta pa ga. Gabrijelečeva. Raz-en imenovanih nastopajo v manjših vlogah (salonska družba, služabniki itd.) še ge. Starčeva, J. Bollarijeva, Remčeva, Krizajeva ter gg. Košuta, Košič, Presetnik in Blaž.

Drobne novice

Nov čas zatemnitve

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino glede na svoji naredbi z dne 6. junija 1941-XIX št. 42 in z dne 6. februarja 1942-XX št. 18 in smatrajoč za potrebno, da se določi nov čas za zatemnitev, odreja:

Clen 1. Do nove odredbe se morajo upoštevati predpisi o zatemnitvi od 20 do 7.

Clen 2. Drugi predpisi, ki jih obsega naredba z dne 6. junija 1941-XIX št. 42 ostanejo nespremenjeni.

Clen 3. Ta naredba stopi v veljavo 7. marca 1942-XX.

Ljubljana, dne 2. marca 1942-XX.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino:
EMILIO GRAZIOLI.

Koledar

Petek, 6. marca: Perpetua in Felicita, mučenici; Koleta, devica; Fridolin, opat. — 1. petek.
Sobota, 7. marca: Tomaž Akvinski, spoznavalec in cerkveni učenik; Gavdij, spoznavalec; Evbul, mučenec; Revokat, mučenec.

— Poletni semester ljubljanskega vseučilišča. Kraljeva univerza v Ljubljani je izdala seznam predavanj za letni semester 1942-XX. Seznam obravnava akademske oblasti in nato predavanja po fakultetah začenši s filozofsko, nato juridično, medicinsko, tehniško in teološko fakulteto. Vpis v poletni semester traja od 1. do 10. marca. Za slušatelje, ki se vpisujejo prvič, je bil vpisni rok od 1. do 5. marca, za vse druge slušatelje pa do 10. marca. Vpisnina znaša 10 lir, šolnina pa se odmerja po letnem davku po postopni lestvi. Zanimiv je pregled vpisanih slušateljev v zimskem semestru. Vsega skupaj je bilo vpisanih na ljubljansko univerzo v zadnjem zimskem semestru 2340 rednih slušateljev in slušateljic in 25 izrednih slušateljev in slušateljic. Filozofska fakulteta je imela več slušateljev kakor slušateljic. Od skupnega števila 499 vpisanih je bilo 279 slušateljic. — Medicinska je posekala juridično fakulteto. Imela je 425 slušateljev, medtem ko jih je juridična imela 3 manj. Teološka fakulteta je imela 182 slušateljev.

— Novi komisarij pri zaščitenih denarnih zavodih v Ljubljani. Dosedanji državni komisarij pri Ljubljanski kreditni banki, Zdrušni gospodarski banki, Kmetijski posojilnici Ljubljanske okolice, Hranilnici kmetičkih občin so bili s 1. januarjem 1942 razrešeni svojih funkcij in imenovani novi komisarij, pri Zdrušni gospodarski banki g. Joško Dolinar, banki svetnik v Ljubljani.

— Združenje trgovcev Ljubljanske pokrajine poziva vse tiste trgovce, ki so imeli dne 30. septembra oziroma 30. novembra 1941 v zalogi tekstilno blago, oblačila in obutev in ki še niso predložile trgovsko-industrijski zbornici prijave v točkah s stanjem dne 30. novembra 1941, da pošljejo Zbornici nemudoma točno izpolnjene prijave na predpisanih tiskovinah (za tkanine, konfekcijo, pletenine in obutev posebej v treh izvodih). Prizadete trgovce se ponovno opozarjajo, da je rok za vložitev teh prijav že davno potekel in je v njihovem lastnem interesu, če se hočejo izogniti nevarnostim, da prav takoj dostavijo Zbornici točno izpolnjene prijave inventarja.

— Odlikovan časnikar. Na ruskem bojišču je poveljnik italijanskega ekspedicijskega zbora odlikoval z vojnim križem časnikarja Francesca Trendafila, vojnega poročevalca agencije Stefani.

— Poraba električnega toka za domačo porabo omejena. »Gazzetta Ufficiale« je objavila uredbi, ki je stopila v veljavo 2. marca, da se mora v Italiji poraba elektrike za razsvetljavo v stanovanjih v mesecih marca in aprilu omejiti na 80 odstotkov porabe v mesecu decembru 1941. Isto velja tudi za tok, ki se uporablja v gospodinjstvu (za kurjavo, kopalnice, hladilnice itd.).

— Bolgarski visokolec na Dunaju. V letošnjem letu obiskuje dunajske visoke šole nad 600 bolgarskih dijakov. Zlasti veliko jih je na medicinski in tehnični fakulteti.

— Smrt 104 letnega glasbenika. V Rimu je te dni umrl glasbenik Domizio Laurini, ki je dosegel visoko starost 104 let. Bil je znan kot dober igralec na rog in je tudi poučeval igranje na ta glasbeni instrument. Možno pa je, da je ponašal še z drugo posebnostjo: bil je namreč sodobnik slavnega skladatelja Verdija in je z njim skupaj potoval po svetu. Veliko je občeval tudi s skladateljem Mascagnijem. Bil je tudi član tistega orkestra, ki je prvi igral opero Mefistofeles.

— Civilna mobilizacija. Kakor smo že poročali, je bil pred kratkim objavljen ministrski sklep, ki pooblašča tajnika stranke in ministra za korporacije, da lahko izvedeta civilno mobilizacijo vseh moških od 18. do 55. leta.

Tako naj bi se iz teh ljudi, ki niso bili vpoklicani v vojsko, uredila posebna armada pomožnih sil, ki naj bi nadomestila manjkajoče sile, tako da ne bi v vojni izdelavi in sploh v gospodarstvu nikjer nastal škodljiv odmor. Po navedbah agencije »Agite« bi po zadnjih statističnih podatkih o številu prebivalstva v Italiji prišlo v poštev za civilno mobilizacijo okrog 11 milijonov moških. Če pa k temu pristejemo še tiste moške, ki so izven domovine po raznih delih Afrike pa dobimo število enajst in pol milijona ljudi. Predvsem bodo te ljudi zaposlili na poljih, da bo količina pridelanih hranil dosegla take številke, da bo domača uporaba v celoti pokrita.

— Pridobivanje živega srebra v Italiji se je povečalo. Zadnja leta se je pridobivanje živega srebra v italijanskih rudnikih zelo povečalo. Dosežene številke sicer niso bile objavljene, vendar pa se po udarja, da je uspeh večji, kakor so ga pričakovali. V letu 1935 so pridobili v vseh rudnikih 972 ton živega srebra. Štiri leta pozneje pa že 2315 ton. Pa tudi ta številka se je sedaj močno povečala. Obenem se je povečal izvoz živega srebra tako po svoji količini kakor tudi po vrednosti. Prirastek gre na račun povečanih obratov in novih industrijskih naprav, ki so jih namestili v idrijskem rudniku. Razen tega so pridobili tudi velike količine cinobra, katerega so prav tako veliko izvozili v inozemstvo.

— Tri leta zapora, ker je prodajala olje brez nakaznic. Višje sodišče v Rimu je trgovki Pii Carnevali, ki je bila v prvi inštanci obsojena na tri mesece zapora, povišalo kazen na tri leta, ker je prodala 142 litrov olja v prosti prodaji brez nakaznic. Zoper prvotno preizkušeno odmerjeno kazen se je pritožil generalni prokurator in dosegel občutno povišanje zaporne kazni, ki se ji pridružuje tudi denarna globa v znesku 5000 lir.

Ljubljana

1 Razdeljevanje osebnih izkaznic se je že pričelo po vseh poslovalnicah. Se enkrat opozarjamo vse upravičence, da morajo sami priti po izkaznico, ker jo morajo lastnoročno podpisati pred uradnikom, prav tako pa podpisati tudi dva kartotekna listka. Posebno pa opominjamo vse, naj ne hodijo po izkaznice vsi prvi dan, temveč tako, kakor je razglašeno pred posameznimi poslovalnicami, da upravičenci prihajajo ali po kontrolnih številkah ali po alfabetu. Kdor bi prišel prej, predno je na vrsti po razporedu, bi samo oviral ter zavlačeval poslovanje, nikakor pa ne bi mogel dobiti svoje izkaznice.

1 Osebnih izkaznic za Zg. Šiško in Barje. Po osebnih izkaznicah naj se oni, ki so prošnjo zanje vložili v poslovalnici v ljudski šoli v Zg. Šiški, pa sedaj ne morejo priti tja po gotove nakaznice, zglase na Ambrozevem trgu št. 7 v sobi št. 6, torej v poslojpu, kjer je bil prej mestni pogrebni zavod in je sedaj mestni socialni urad z drugimi mestnimi uradi. Vsi z Barja pa, ki so oddali prošnje v šoli na Prulah, naj pridejo po gotove izkaznice v ljudsko šolo na Barje.

Lepote domovine zanimivosti sveta

v besedi in sliki prinaša

Velja letno samo 40 lir

Naroča se pri upravi, Ljubljana, Kopitarjeva 6

EDINI ILUSTRIRANI DRUŽINSKI MESEČNIK

1 V Ljubljani bo dogon goveje živine za Prevod spet v sredo 11. marca popolnoma redno kot je bil že minulo sredo 4. t. m. Zato naj vsak, ki je dobil rdeči listek, prihodnjo sredo žival gotovo prižene. Tisti pa, ki želi zdaj prignati in se ne more zdaj sam zglašiti na gospodarskem uradu v Beethovnovi ulici 7-11, s oba 35, naj pa kar telefonira na št. 41-26 komisarju, da mu bo poslal rdeči listek. Posebej pa se opozarjamo vse, ki bodo gonili živino, da si priskrbe osebno izkaznico.

1 Italijanski kulturni zavod eporoča, da se bo 10. marca začel nov tečaj italijanskega jezika za začetnike ter nov tečaj za konverzacijo. Vpisna in semestralna taksa za omenjena tečaja znašata 35 lir. Za nadaljnja pojasnila se je treba obrniti na vodstvo zavoda, Napoleonov trg 6. Uradne ure so: od 10—13 in od 16—19, ob sobotah od 10—13. Telefon 43-64.

1 Ravnateljstvo drž. klasične gimnazije uraduje odelej v priropisnem kabinetu uršulinske meščan-

ske šole v I. nadstropju na koncu hodnika ob delavniki od 11 do 13. — Ravnateljstvo.

1 Za prstni odtis je sicer prostor na osebnih izkaznicah, vendar pa mestno poglavarstvo opozarja, naj nikdo sam ne odtiska prsta na izkaznico, ker je po členu 3. uredbi Visokega komisariata dovoljeno na izkaznico napraviti prstni odtis samo na odredbo javnega varnostnega obziranja.

1 »Pogumni krojačke«, pravilna igra, bo uprizorjena v nedeljo, 8. marca, ob 3 popoldne v frančiškanski dvorani. Za igro vlada veliko zanimanje med našimi najmlajšimi, zato vabimo starše, da pripeljejo s seboj svoje otroke. Vstopnice dobiti v trgovini A. Šiligoj, Frančiškanska ul. 1 in na dan predstave pri blagajni frančišk. dvorane.

1 Misijonsko igro »Puščava bo cvetela«, ki je pri prvih uprizoritvah dosegala tolik uspeh, bodo poživljali dijak in dijakine ponovili v nedeljo, 15. marca ob 5 v frančiškanski dvorani. Drama kaže zgovorno in prepričljivo žrtev mladega visokošolskega Avguština in berberske plemkinje Fatime, ki sta se odrekla medsebojni ljubezni iz ljubezni do duš in do Kristusa. Zvijenje v vroči Afriki, sredi beduinov in mohamedancev, vas bo navdušilo za visoko misijonsko idejo. — Vstopnina je enotna, 3 lire na vseh sedežih. Sedeži so numerirani. Predprodaja pri Šiligoju.

1 V petek ob 15 bodo ponovili po zelo znanih cenah od 10 lir navzdol zabavno francosko komedijo »Lepa pustolovščina«. Pisatelj: Caivalet, Flere in Rey so pokazali v tej igri beg mlade neveste z mladostnim prijateljem tik pred poroko in pustolovščino, ki jo doživita po zaslugi dekletove babice.

1 V nedeljo ob 14 bo mladinska predstava P. Golieve bajke »Princeza in pastirček« po zelo znanih cenah od 10 lir navzdol. Ta nadvse vesela zgodba o dogodivščinah dveh otrok v gozdu daje otrokom zvrhano mero zabave in smeha.

1 Kongregacija akademikov pri o. frančiškanih nima v soboto jutraj skupne službe božje, kot je bilo prvotno rečeno in tudi ne sestanka. Kdaj bodo zopet redni sestanki, bomo pravočasno obvestili.

1 Zdravstvena kolona je v času od 10.—18. februarja t. l. uspešno pregledala pod vodstvom g. dir. dr. Duceja po raznih specialističih okrog 700 otrok ljudske in meščanske šole Zg. Šiška v Ljubljani. Gg. zdravniki so ugotovili ugodno zdravstveno stanje šolske mladine. Neugodnosti gredo na račun slabih zob, vlažnih stanovanj in deloma tudi slabe pomanjkljive hrane.

1 Za mestne reveže so zbrali prijatelji sina pokojne g. Okornove v Bankovi gostilni 625 lir namesta venca; v počastitev g. Avgusta Praprotnika, predsednika Prometnega zavoda za premog d. d., sta nakazala upravni svet in ravnateljstvo 3000 lir, uradništvo pa je podarilo 500 lir. Mestno poglavarstvo izreka dobrotnikom rajtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranih.

Gledališče

Drama: Petek, 6. marca, ob 15: »Lepa pustolovščina«. Izven. Cene od 10 lir navzdol. — Sobota, 7. marca ob 17.30: »Človek, ki je videl smrt«. Red B.

Opera: Petek, 6. marca: »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron«.

Radio Ljubljana

Petek, 6. marca: 7.30 Poročila v slovenščini — 7.45 Pisana glasba — 8.15 Poročila — 12.15 Koncert violinskih Francoje Rojce (pri klavirju Maria Bizjak-Vajalo) — 12.40 Sekste Jandolji — 13. Napoved časa in poročila — 13.15 Vojno poročilo — 13.17 Orkestralna glasba pod vodstvom Arlandija — 14 Poročila — 14.15 Koncert pod vodstvom Morellia — 14.45 Poročila v slovenščini — 17.15 Ljubljanski radijski orkester — 19. Napoved časa in poročila — 20.20 Komentar dnevnih dogodkov — 20.45 Simfonična sezona EIAN-Ja: Simfonični koncert pod vodstvom Cavazzettija — 22.45 Poročila.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa c. 6; mr. Hočvar, Celovška c. 62 in mr. Garbus, Moste-Zaloška cesta 47.

S spodnjega Štajerskega

Na sadjarski in vinarski šoli v Mariboru bodo letos priredili tudi poseben tečaj za čuvaje sadovnjakov. Tečaj bo razdeljen na tri dele. Spomladanski del bo trajal štiri tedne, poletni in jesenski pa samo dva tedna. Tečajniki bodo smeli biti stari od 25 do 35 let. Vsa potrebna učila bodo kupili na stroške tečajnikov, ki morajo obvladati nemški jezik in biti člani Domovinske zveze.

Za obdelovanje zemlje. Vsi spodnještajerski dnevniki in strokovni listi pozivajo lastnike zemlje, da letos ne sme ostati niti ped zemlje neobdelana. Ker je treba nuditi prebivalstvu kakor tudi vojaštvu veliko zelenjave, je potrebno, da je tudi najmanjši kosček zemlje posejan. Tudi okrasni vrtni ne bodo smeli biti brez zelenjave, ki ni le jed za prikuho, ampak je pogosto tudi glavna jed.

Iz Hrvatske

Poglavnik pregleduje državne urade. Dr. Pavelić je te dni nenadoma pregledal več državnih uradov, v katere je prišel s svojim spremstvom nenapovedan. V nekaterih uradih je našel na mizi uradnikov samo nerešene akte, uradnikov pa ne. Svojemu spremstvu je naročil, da so morali v vseh uradih, kjer ni bilo uradnikov, pobrati vse njihove nerešene akte ter jih izročiti policiji. Uradniki, ki z izostajanjem ali pomenkovanjem po-

drugih sobah zanemarjajo svojo službo, bodo morali sedaj sami oditi na policijo po svoje akte, kjer se bodo tudi lahko pomenili o svojem pomenovanju dolžnosti, ki jo imajo kot državni uradniki.

Zavarovanje delavcev na Hrvaškem. Pred sabrom je hrvatski korporacijski minister dr. Sušić poročal, da je sedaj na hrvaškem zavarovalnih okoli 250.000 delavcev in privatnih nameščenecov s povprečnim dnevnim zaslužkom 50 kun. Dnevni zaslužek delavstva se je povišal za sto odstotkov. Zvišanje se predvsem nanaša na Bosno in Hercegovino, kjer je prej znašala plača za eno-urno delo 2 kuni, sedaj pa sedem. Število nezaposlenih je lansko leto padlo na polovico ter jih je sedaj samo še 175 tisoč, od katerih je pa večina sedaj tudi že zaposlena.

Poverjenstvo za Hrvate, ki se vračajo v domovino, so v Zagrebu ukinili. Posle tega urada je sedaj prevzel korporacijsko ministrstvo.

Kaznilnica v Stari Gradski ukinjena. Z naj-novejšo zakonsko odredbo so na hrvaškem ukinili dosedanje kaznilnice v Stari Gradski.

Pokojninska odvetaška zadruga. Hrvatski odvetniški so si ustanovili pokojninsko zadrugo.

Iz Srbije

Prva zakonska naredba v Srbiji. V smislu dobljenega pooblastila je srbski ministrski predsednik izdal naredbo o načrtni obvezni poljedelski proizvodnji v Srbiji. Uredba določa obvezno obdelavo vse razpoložljive orne zemlje v Srbiji. Vsak kmet in lastnik zemljišča mora do 1. marca obvestiti krajevno oblast, če bo zemljo lahko obdelal sam ali ne. Če je ne more obdelati sam, mora župan ukreniti vse potrebno, da bo zemlja obdelana in zasejana z žitom. Vrhovni nadzornik načrtne poljedelske proizvodnje v Srbiji je minister za narodno gospodarstvo in prehrano, ki ima v tem pogledu pod seboj vse ostale podrejene nadzornike, kakor okrožne načelnike, okrajne glavarje in župane. Vsak nosi popolno odgovornost za delo v svojem delokrugu. Minister za narodno gospodarstvo in prehrano lahko brez vsega pritegne v to službo profesorje s kmetijske fakultete, razne kmetijske strokovnjake, tudi upokojene, in vse ostale strokovnjake, ki so mu lahko v pomoč pri tem delu. Predvsem lahko vedno pokliče vse učiteljsko, duhovniško in zadrugno organizacije. Zaradi pravočasne obdelave vsega zemljišča bodo v Srbiji ustanovili posebne delovne edince, ki bodo imele na razpolago tudi potrebno živino in orodje. Po tej naredbi ne sme ostati neobdelana niti ped zemlje. Za neizvršitev predpisov te naredbe so predvidene zelo stroge kazni. Zemlja se pa mora obdelati in zasejati z žitom ali kako industrijsko kulturo in posaditi s krompirjem v količinah, ki jo določa oblast in tudi na mestu, ki ga bo izbrala in določila oblast ter v bodoče ne bo mogel posameznik po svoji volji poljubno sejati pšenice ali koruze, temveč po splošnih načrtih, ki so predpisani sami za dotične kraje.

Ureditve delovne službe za srednješolce v Srbiji. Med vodstvom delovne službe v Srbiji in prosvetnim ministrstvom je bil dosežen sporazum, po katerem so vsi srednješolci v Srbiji oproščeni službovanja v delovni službi do končane srednje šole. Med tem časom bodo pa morali opravljati dela, ki jih bo zanje predpisal srbski prosvetni minister. Služba v srednješolski delovni službi pa srednješolci seveda ne bo opravljal za vse obveznega službovanja v splošni delovni službi.

Graditve nove železniške proge v Srbiji. Belgrajska električna centrala se je v zadnjem času v glavnem zalagala s premogom iz Veitertovega rudnika lignita »Kostolac«. Dovoz premoga se je vrnil po Donavi. V zimskih mesecih, ko Donava zamrzne, je dovoz seveda izostal ter je zato bil Belgrad večkrat v nevarnosti, da bo ostal brez elektrike. Da bi temu zlu odpravili, je sedanja srbska železniška uprava sklenila zvežati ta rudnik z železniško progo do Požarevca. Proga je dolga samo 11 km in veže sedaj z železnico poleg rudnika Kostolac še rudnika Klenovnik in Kirikovac. Novo železniško progo so izročili v promet v sredini februarja. Pri tej slavnosti je bil navzoč tudi srbski minister za narodno gospodarstvo Mihajlo Oljčan, glavni ravnatelj rudnika Kostolac dr. Milan Ulmanji in glavni ravnatelj srbskih državnih železnic inž. Atanacković.

Belgrajska policija je kaznovala nad 100 belgrajskih hišnih posestnikov in lastnikov raznih lokalov, ker niso pravočasno očistili pločnikov pred svojimi hišami ali lokali in jih tudi niso posipavali. Vsi so bili kaznovani z zaporno kaznijo 30 dni in prisilnim delom, ki obstaja v tem, da morajo pod policijskim nadzorom čistiti in pometati belgrajске ulice.

Protimasonskih znamk, ki so jih izdali v Belgradu ob priliki protimasonske razstave, so prodali 500 tisoč komadov. Dvesto tisoč neprodanih znamk so pa komisijsko uničili, da bi na ta način preprečili vsako epekulacijo.

DNEVNIK PALČKA Modrijančka

55

Koliko dela in truda! Delali smo s kladi, s kleščami, z žebli, z opeko, z malto... in kaj vem, kako še.

A medtem ko so drugi delali, sem jaz spet izvelkel knjižico iz žepa in sem pisal in začel brati pesmice, česar pa palčki, ki so tako vneto delali, še opazili niso.

»Delajte, kar delajte,« sem si dejal, »a jaz se rajši ukvarjam s čim takim, kar je bolj zanimivo in koristno kot peč.«

»Joj, joj, joj!« je nenadoma nekdo zakričal. »Opek! sem se!«

Vsi smo se prestrašili. Potem smo pa videli, da se je Skočko opek! z raztopljenim svincom, ki ga je potreboval za varjenje dimnika.

»Se dobro, da mi ni padlo v oči,« je dejal.

Potovanje kranjskega plemiča po Italiji (1649-1651)

Napoli je ugajal našemu baronu po svoji prostranosti in trdnjavah na S. Elmo in Castelnuovo. Pri tej trdnjavi omenja 5 bastij, katere je dal zgraditi cesar Karel V. »Ta grad« — piše v svojem potopisu — »ima 5 stolpov, v velikih vratih je videti še kroglo, ki so jo Francozi v svoji prirojeni besnosti izstrelili.« Pri opisu napolijskih cerkva poudarja zlasti samostan Monte Olivetti kot najbolj znamenito zgradbo, v kateri je mnogo nagrobnih spomenikov iz rodu Piccolomini, pa tudi epitafov nemških družin, kakor Hornstein, Alfeld in drugih. Vse cerkve nadkričujejo po lepoti stavbe in v okrasitvi cerkev Al Gesù, ki je bila zidana iz palače vojvode Salerno ter se na kolegiju še neprestano zida. Od napolijskih znamenitosti omenja arzenal, kjer tečejo velike ladje, »Lo studio generale« ali akademijo, sezidano od cesarja Friderika, Museum Ferdinandi Imperatoris, kjer je videl pri nekem lekarnarju velik zaklad naravnih predmetov, palačo vojvode Caraffa z lepimi starinami itd.

»Ko smo si ogledali« — nadaljuje naš potnik — »vse, kar je bilo v mesto zanimivega, nismo opustili tega, kar je najbolj znamenito, namreč gore Vezuv.« Moreš jezdit do vznožja gore, spotoma lahko bereš na odlični hiši ta napis: »Hospes etis propeas! ne tis impius proetereas hoc aedificium venerator hic enim

Carolus V. Rom. Imp. a debellata Africa veniens tardum in liberali Levico petrae gremio consumpsit florem. spargito et vale MDXXXV.«

»Nato smo z velikim trudom lezli na goro, kjer smo se do kolen pogrezali v pepel. Ko smo prišli na vrh, stoji na strani križ, kjer je hotel neki obiskovalec nekoliko preveč natančno opazovati goro in je nenadoma padel noter, zakaj kamenje je zaradi prevelike vročine krhko in se mu je primerilo kakor Pliniju, ki se je sam vrgel noter z besedami: »Qui te capere non potest, tu eum cape.«

»Tako grozen je pogled navzdol, da ni nič preko tega, moram leči na trebuh, da vidim silen dim in ognjene plamene, tudi je slišati takšno treskanje, kakor bi streljali s topovi, kamenje leti milje daleč, tako veliko kakor vozovi, tukaj si lahko predstavljaš pekel. Po prejš je bila to najbolj rodovitna gora glede vina in olja, pa je nato opustošila vse okoliške kraje.«

Obiskali so nato Posilippo in Virgilov grob ter morske kopeli Bagno di S. Anastasio, ki jih zelo radi obiskujejo. Napravili so izlet v Pozzuoli, kjer vzbuja veliko zanimanje la montagna nuova ali lecenere, gora, ki se je dvignila po potresu 29. sept. 1538 in je še videti, nato Solfatara, kjer kopljejo mnogo žvepla in zgoraj okoli visokih gor, Leucogaei montes, kar venomer puhti, in Gaeto, največjo trdnjavo španskega kralja. Mesto se more ogledati, toda v grad ne puste nikogar, tu leži pokopan Borbonius, brat francoskega kralja, ki je s svojo armado oplenil Rim in je tam tudi padel od krogle zadet.

Iz Napolija nazaj v Rim so se vračali po isti poti. V Rimu je ostal Jurij še en mesec, iz večnega mesta so odpotovali 17. aprila 1651, da bi pred vrnitvijo v domovino obiskali še Firence. Tja so potovali čez Viterbo, Monte Fiascone, kjer raste najboljši muškatelec v Italiji, kakor pripominja naš baron, nato čez Volturno s samostanom oo. pavlincev sredi jezera. Aquapendente, Redicafari, — kjer so imeli zelo drago prenočišče v palači podobnem poštnem postlopu, — Sienno, kjer je v okolici mnogo divje perutnine. Tukaj v Sieni je našel tudi življenjepis papeža Pija II. Eneja Silv. Piccolomini, dolgoletnega tajnika cesarja Friderika III., ki je bil, kakor znano, tudi z našo kranjsko domovino v mnogih ožjih stikih. Nato skozi Livorno, tako lep kraj, da »ga ni najti lepšega v vsej Italiji, odlikuje se po veliki trgovini, kjer so najrazličnejše narodnosti, največ je pa Francozov, naprej skozi Pisto, toda ne z ladjo, temveč po kopnem.

O Sapienzi, poslopuju 1309 ustanovlj. vseučilišča, pripoveduje, da »so brezbožni scholari, ki uživajo preveliko prostost, ker jim profesorji niti kdo drug ne smejo nič reči, v sredi poslopja stoječi vodnjak popolnoma pokvarili. Nekdanji vojvodski vrt je določen študentom medicine, da se učijo tam spoznavati žile in druge stvari, v sredi je lepa hiša, kjer, če se direktorja lepo poprosi, mu pokaže razne anatomske in eksotične reči.

(Dalle.)

»Čita in širi« Slovenca!

Francesco Perri 78
Neznani učenec
Epigonijski roman iz Kristusovih časov. Prevedel dr. Joža Lovrenčič

Marko Adonij se je kakor zmešan približal in komaj prepoznal v obrazu, ki je bil ves zalit s krvjo, poteze svoje matere. Potem je, kakor bi ga zadel kamen v čelo, strahotno vzkliknil in kakor iz uma planil h kupu judovskih glav.

II.
1.

Vest o porazu Eleazarjeve tolpe je prišla bliskovito v Jeruzalem, a obenem z njo so izvedeli tudi o Varilijini smrti v Arbelah rupah. Se sti dan je odposlal Panza posebnega sluga k Ponciju Pilatu s podrobnim poročilom o obeh dogodkih, ki sta končno razjasnila skrivnost judovske amazonke. Bila je Mikol Fabijeva, mati Marka Adonija, ki je tudi padla, ko je bila tolpa poražena. V poročilu je tudi navedel, da je Marko vrnil v Jeruzalem na čelu svojih vojakov in prinesel s seboj trupli obeh žena, ki ju je dal z vsemi častmi pokopati, a da je trenutno tako zmeden, da ni več za nikakoli vojaško poveljstvo.

Glede okoliščin, kako je bila ugrabljena Varilija, ni mogel Panza zamočiti svoje domneve, da je moral imeti vmes prste Saramala. Sporočil je tudi, da je dal zgrabiti ničvrednega Baraba in je prosil Pilata, da bi čimprej prišel v mesto zaradi podrobne preiskave in ker je začelo vreti med ljudstvom, kar bi lahko povzročilo razne neredne.

Pilat ni bil človek, ki bi potreboval migljave, da bi ugotovil, kako se je vse zgodilo. Predvsem mu je bilo jasno, da je zamislil Varilijin rop Sara-

mala v sporazumu z Eleazarjem. Nikdar še ni bila katera karavana starega saduceja napadena, a zdaj je bila ta, ki ni nudila nikakega plena.

Gratov sin, ki je nemara bil v zvezi z begom svoje prijateljice iz Regija, jo je v svoji mladeniški neizkušenosti in neprevidezni zaupal v varstvo ljudi pretkanega Judo, kateri jo je izročil v roke gorečnikom, da bi se masčevali nad Markom Adonijem.

Edino, kar mu je ostalo nejasno, je bilo, kako je mogel Gratov sin vedeti, da je bila amazonka njegova mati. Ali je izvedel to že prej ali šele po boju s tolpo? Kakor koli, Mikol ni bila nič drugega kot zagrizena Judinja, in če mu je bilo zdaj česa žal, je bilo to, da je niso zgrabili žive.

»Niti glas krvi,« je zaključil Pilat svoje razmišljanje, »ne sme koga zavesti, da bi čutil s tem divjim ljudstvom. Vsekako, v Jeruzalem pojdem in bom osebno vse uredil!«

Ker se je bližal praznik šotorov, najbolj ljudski judovski praznik, je odredil tri kohorte in z njimi v bojni opremljeni takoj odpotoval v Davidovo mesto.

V Jeruzalem je prišel ponoči. Vhod čet v mesto ob taki uri je prestrašil vse ljudstvo. Meščani, ki so v tem času velike vročine ekoraj vsi spali na ploščadih in so zaslišali po ozkih ulicah korakanje kohort, so planili pokonci in preplašeni gledali, kako so se vretili mimo plesnivih hiš oboroženih legionarjev in konji, ki so kresali po tlaku cele šope isker. Ze ob samem Pilatovem imenu je Judom ledenela kri.

2.
Tudi v trdnjavi Antonija je nepričakovani prihod konzulov vse zmedel. Panza se je hipoma zbudil, okoliščil s postelje in se še ves motoglav javil Pilatu, ki je bil že v pisarni svojega običajnega stanovanja.

»Pozdravljen, gospod,« je rekel mladi tribun, ko je vstopil. »Kako, da si prišel ob tej uri? Ni sem te pričakoval. Morda pa si si tolmachi moje poročilo huje, kakor bi bilo potrebno. Tu je vse v običajnem redu, a zdela se mi je prav, da te obvestim za vsak slučaj o vsem.«

»Prav si napravil, Panza,« je odgovoril Pilat in iz njegovih oči, ki so bile sicer trde, so švigale iskre kakor iz kresilnega kamna.

Potem je vprašal: »Kje je Gratov sin?«

»Gospod, saj veš, da ne stanuje v trdnjavi Antoniji. Ze šest mesecev ne. Takoj po svojem prihodu se je preselil v hišo svoje matere tam gori ob obzidju. Če želiš, pošljem takoj ponj.«

»Ni treba,« je rekel Pilat, »ga bom pa jutri videl. Povej mi rajši, kaj si ukrenil proti tistim, ki so odgovorni za rop Varove hčere.«

»Baraba sem dal zapreti,« je odgovoril Panza. »ker so mi sporočili, da je vodil Varilijino spremstvo.«

»Bravo,« se je Pilat zaničljivo zarežal, »na varno si spravil ničvrednega Baraba, ki je vedno pri roki, a pustil prostega Saramala, ki je poglaviti krivec. Ali nisi uvidel, da je on vse spletel?«

»Sumil sem, gospod,« je pripomnil Panza, »kakor sem ti pisal v svojem poročilu, a ee mu ni zdelo pametno, da bi ga zaprl, ker ima v mestu tak ugled in zaradi njegovih zvez z velikim duhovnom in še zaradi njegovih premožnih poslovnih prijateljev.«

»V tem slučaju ni bila ta previdnost umestna,« je rekel konzul trdo. »Zadeva je pretežka, da bi imeli take obzire. Vidi se, da je ne presojaš pravilno, dečko moj. Rimska plemkinja, hči bivšega upravitelja Sirije, žena pontifika avgustaleških evčenikov je bila ugrabljena in jo je ta svojat mučila kakor kako sužnjo. Treba je odločno in neizprosno nastopiti, ako nečemo, da bi to ljudstvo, že po svoji naravi uporno, občutljivo in zagrizeno, izvajalo

kakih usodnih posledic v našo škodo. Treba jim je dokazati, da je rimska kri svetejša kakor tempelj njihovega Boga. Ves iz eebe sem,« je dostavil, »da ste se dali prelestiti kakor otroci. Ah, kako se je moral od erca smejeti Saramala, da vas je tako lahko spravil na limanice! In ta nesrečni mladenič, ki prihaja v Palestino, da bi se tu ukvarjal z ljubavnimi spletkami! Toda dovolj... preidimo k stvari! Ti, Panza, vzemi šest liktorjev in petdeset mož ter pojdi takoj v Saramalovo hišo, vrzi ga s postelje in mi ga pripelji uklenjenega, da mu odredim nekoliko posta v podzemlju trdnjave Antonija. Če bi bilo v mestu le količjak odpora, pokončam vse z ognjem in mečem. Pojdi!«

Panza je poznal Pilata in je vedel, da ga mora poslušati. V pozdrav se je poklonil in odšel.

3.

Drugi dan je Pilat sprejel Marka Adonija in bil z njim okrutno trd, čeprav je vedel, da se je odločil mladenič za nastop proti Eleazarjevi tolpi, ko je vedel, in sicer že nekaj mesecev, da se je v njeni sredi bojevala tudi njegova mati.

»Ti nisi Rimljan,« je zaključil konzul po oostrem razgovoru svojo grajo. »Pokvarjena kri, ki jo imaš po svoji materi, je zastrupila plemenito kri iz rodu Valerijev. Upal sem, da bom napravil iz tebe vojsčaka, a jabolan ee ne cepi na trnje. Tvoja krivda je težka in poročal bom o nji Cezarju; on naj sodi. Medtem, dokler ne pridejo iz Rima točna navodila, ti ukazujem, da takoj izstopiš iz vojske. Legionarsko življenje ni zate. Posveti se filozofiji, ki je veda sužnjem in lenuhov ter strahopetcev.«

Mark Adonij je pogledal Pilata z izrazom strahu, ko ga je bil v obraz. Rajši bi bil deset čevljev in več pod zemljo, ko da bi moral slišati, da ni Rimljan. Bridkost ga je preveč potrla, da bi se mogel postaviti po robu.

Bali - otok lepih sanj

(Japonske čete so mimo Jave zasedle tudi otok Bali, ki je zaradi svoje stare kulture najbolj slaven otok Malajskega otočja.)

»Kdor je videl Indijo, pa ni videl Balija, ta je najboljše zamudil!« so mi večkrat dejali — pše dopisnik »Berliner-Lokal-Anzeigerja« — in zato nisem imel prej miru, dokler si nisem pred svojem odhodom s pisanega malajskega sveta ogledal tudi ta otok. Čeprav je ta otok med važnimi nizozemskimi otoki skoraj najmanjši, pa je deležen jako izredno visoke kulture in si je v poslednjih desetletjih pridobil pravi pravcati svetovni sloves, kakor pričajo tile njegovi naslovi: »Biser brez primere v Indijskem oceanu,« »Srečni otok miru,« »Poslednji paradiz« in podobno — v vseh jezikih sveta.

Umetniška kultura

Prav tisti del otoka, ki ga potniki z vsega sveta najbolj obiskujejo, namreč južni in jugovzhodni del, je kakor mojstrovina, sestavljena iz samih viškov. Ta milijon ljudi, ki se na tem prostoru gnete skupaj, je kakor nalašč samo za to ustvarjen, da s svojo marljivostjo in spretnostjo spreminja pokrajino, ki je že itak prekrasna, v čarobno sliko. V neprestanih terasah se vzpenjajo zdaj srebrno, zdaj zeleno in spet kot težko zlato lesketajoče se riževe njive po vzbočenih plaščih kraljevskih ognjenikov. Belo in slamaatorumeno so njih male vasice posejane pod temnimi palmami in sadnimi gaji, ki so večkrat pestro okrašene za kak vesel praznik. Tempeljski stolpi in vhodi se dvigajo kviku, ki so z umetniško roko in umetniškim pogledom postavljeni v tropsko bogatno pokrajino. Lepo rasle ženske pa ne zamudijo nobene prilike, da ne bi dela sadežev svoje dežele z nepopisno ljubkostjo ponesele k strahotnim, pošastnim malikom v te tempelje kot izraz svoje pristranske zahvale za velikodušno pomoč in kot spravi dar spričo zlohotnih demonov.

Če si pa človek pobjže ogleduje ves otok, pa ima Bali tudi drugačen obraz. Bali je skupke najrazličnejših pokrajinskih enot in je zares izrecno »otok samih nasprotij«. In sicer so pokrajine druga spričo druge na prostoru 5500 kvadrat. kilometrov v takih nasprotjih, kakršnih ne vidiš nikjer več na Malajskem otočju niti ne na veliko večjem prostoru.

Pokrajina samih nasprotij

Zlasti zahodni del in severovzhodni del obrežja, ki sta v deževni senci velikih ognjeniških pogorij, sta čim bolj zapostavljena. Tu se pod vročim soncem raztezajo enolične kamnitne in peščene pustinje, dalje so pokrajine samih skalnatih razvalin, povsod je grušč, ki so ga nanesli hudourniki v tako imenovane »reke«, ki so v resnici le prazne struge. Pod nogami opaljenih kmetov in utrujenih, zgranih konj se kadi pepelnata prst. Vse borne, včasih docela izžete so majhne njivice turšči-

ce, »amerikanskih lesnikov«, tobaka in riža. — Iz preperelih vodnjakov blizu obale zajemajo omedleno vodo za ljudi in živino. V majhnih solnatih ogradah filtrirajo morsko vodo v lihih skozi prst, pustijo raztopino, da se večkrat presuši v pravokotnih bazenih, jo spet filtrirajo, nato se usedlina izpuhti s pomočjo sonca v razklatih palmovih kortih in s tem imajo vsaj nekaj, s čimer morejo »trgovati«.

Tudi ognjeniška pogorja sama in pepelnate visoke planote med žreli so vse kaj drugega kot »paradiži«. Tu utegne biti ljudstvo sicer zaradi poljedelstva in živinoreje bolj gosto naseljeno, toda poglaviti pomen ognjenikov in njih jezer je prav za prav ta, da so bivališča božanstev. Saj izhaja po veri Balincev vsa otoka voda iz teh jezer. Največja svetišča Balija, kamor roma vsako leto na tisoče domačinov in seveda tudi turistov, kot so slavni templji iz Besakihja, Bratana, Baturja in Kintamanija, so v vsa v območju teh ognjeniških pokrajin. Saj so tudi avtomobilske ceste v teh pokrajinah in čez težavno pogorje zgrajene večidel zaradi njih.

Toda vsa dežela, ki ostane izven te, in to so ostrejši hribovi in ravnine na jugu in jugovzhodu tega otoka, je prava kulturna dežela tistega Balija, ki ima svoje slavno ime v potniških pisarnah in pri turistih, v časopisih in filmih. Tu je, razen poglavitnih oblik zemeljskega površja in kamnitih temeljev, komaj kaj ostalo tako, kot je izšlo iz narave. Majhne oblike tal, omrežje voda, prst na njivah, celo podnebje so bile do dna spremenjene, predvsem pa je prvotno rastlinstvo popolnoma izginilo. Značilno lice pokrajine tvorijo tu »savah«, to je namakano in v terase razdeljeno riževo polje. Več ko 800.000 ljudi živi samo v tej južni kulturni pokrajini. Na vsem ostalem Baliju pa jih je komaj 300.000!

Blagor južnega Balija

Južni Bali je blagoslovljena dežela. V primeri z Javo pridelajo po enkratni, če v slabih letinah po dvakratni posetvi 50 do 60 krat toliko riža kot na istem prostoru na Javi. Brez dvoma je to dejstvo povod za goreče češčenje prirodnih božanstev, ki se jim morajo po svoji veri zahvaliti Balinci za zrak, vodo, rodovitnost tal in za dobre žetve. Zato pa morajo prav ti maliki prejeti najboljše del žetve in sadežev; predvsem zasluži zahvalo kraljica in božica riža, Devi Seri.

Brez občeudovanja vrednih naprav Balincev za namakanje tal, brez skupnega delovanja prav vseh kmetov v trdno organiziranih vodnih zadrugah, tako imenovanih »šubaki«, ne bi mogli imeti takih žetev in tako bogatih pridelkov. Južni Bali je klasična dežela za kulturo in namakanje zemlje. Izdatne in dobro razdeljene padavine in trajne reke, ki prihajajo z gorovja, olajšajo namakanje, toda težavne oblike površja, zlasti ob globokih in neudatno odeskanih previsih, ga otežkočajo. Vodi

so napeljavni prav daleč v gorovje. Brda so prekopali, ribnike zajezili, ovirajoča pogorja so prevrtali s kilometrskimi predori in sleherni poteček, vsak studenček na obronku, celo curljajoča vodica med kamenčki — vse je izrabljeno za namakanje. Iznasli so take razdelitvene naprave iz izdolbenih debel, da kar obstane; iznasli so tudi posebne naprave za uravnavanje. Globeli, ceste in reke so preprežene s cevmi iz volih palmovih debel ali trstike in stojijo na visokih odrih, kar je vse jako bistro zgrajeno. Nizozemci so z modernimi pripomočki še marekaj spopolnili. Vsako leto lahko izvozijo približno desetino vsega riževega pridelka, ki znaša 150.000 do 170.000 ton. Tako izvozi Bali največ riža na Malajskem otočju. Mimo tega gojijo kokosove palme, ki imajo največje in najboljše kokosove orehe. Te palme in pa še nekaj drugega sadnega drevja so edina drevesa v tej skozi in skozi prekulturni deželi.

Tu, v teh kulturnih pokrajinah, ki so v njih do dna izražene gospodarska inteligenca, pridnost in čut za občestvo, pa žanje tudi

umetnost svoje najlepše laborike. Pobudo za umetnost daje češčenje malikov in želja, da bi ti maliki ne bili samo češčen; z darili, ampak naj bodo počešeni tudi s čim najlepšimi templji. Ti so zares dovršeno popolni in jih je cela množica. Ne pravijo zaman, da je Bali »otok z deset tisoč templji«. Sleherna samostojna vas ima gotovo tri tempelje. enega v čast najvišjemu maliku, enega v čast božici smrti (Durgi) in enega v čast Barnnu, bogu vode. — V prav navadnih vaseh kar obstaneš spričo umetniške oblike in spretno vgraditve teh tempeljev vp okrajinsko zunanost. Sleherni prebivalec Balija pa je v svojem verstvu tudi zares iskren in »pobožno« časti svoje malike v teh umetniških svetiščih.

»Bali aga« se imenuje praprebivalec tega otoka, kar se pravi »da je nastal iz drevesa«. Človek bi ob pogledu na Balince temu kar pritrdil, saj so videti, kot bi bili; rojeni iz cvetočega drevesa. Tudi njih jezik kar sveni. Že če pogledaš na zemljevid, bereš lepo doneča imena: Bali, Klungkung, Negara, Buleleng, Tampaksiring, Kintamani...

Malioglasil

V malih oglasih velja pri iskanju službe vsaka beseda 0.30, pri ženitovanjskih oglasih je beseda po 0.1, pri vseh ostalih malih oglasih pa je beseda po 0.60. Davek se računa posebej. — Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu.

Službe

Dobe:

Torbarje in sedlarje

za fine galanterijske izdelke sprejemem v službo. Ponudbe na oglasni oddelek »Slovenca« pod: »Usnje« štev. 1450. b

Postrežnico ali služkinjo

za vsa hišna dela in kuhinjo, sprejemam takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1466. (b)

Prodamo

Ia »Biondo«

pomaranče v košarah po ca 17 kg napr. da na Javnezičev cesti št. 13 po 4.70 litr za kg. Kličite telefon št. 27-14.

Radio aparat 4+1

prodam za 1700 litr. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1472.

Kurivo

Premoq

DRVA

I. POGAČNIK,

Ljubljana, Bohoričeva 5
Tel. št. 20-59.

Modna trgovina

išče prostore za preselitev v I. nadstropju

ali na dvorišču v bližini centra na južni strani mesta. Ponudbe pod »Siguren najemnik« 144 na upravo lista

Službe

Iščejo:

Službo ištem

Imam bolešno ženo. Zaposlitve ištem kot sluga kjer koli. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zelo potrebne« št. 1460. (a)

Vajenci

17 leten fant s kmetov

bi se šel rad učiti ključničarstva ali mehanične obrti. Najraje kam v bližino Ljubljane ali v mesto. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1467.

LAME
LAME DA RASOI
REZILA ZA BRITVE
REZILA

Prezzi imbattibili
Qualità insuperabile
Produzione della più grande fabbrica italiana (fondata nel 1920)

Neprekosljive cene - Nedosežna kakovost - Proizvodnja največje italijanske tvornice (ustanovljena leta 1920)

Chiedete prezzi e Zahtevajte cene in campioni a: vzorce na:
INDUSTRIA LAMINATI ACCIAIO
ACQUI (PIEMONTE) Casella postale 41

Ufficio staccato a MILANO Posedna pisarna v MILANU
Via S. Marta 13, tel. 80.567 Via S. Marta 13, tel. 80.567

Oporoka osmih bojnikov

Ko je Hammond iskal inšpektorja Kennedyja, je mimogrede pogledal še v vrtni salon. V njem zagleda komornika, ki je tamkaj ravno imel opravke.

»Ali ste videli gospoda inšpektorja Kennedyja?« ga vpraša.

»Nisem ga videl.«

»Prosim vas, povejte mu, da imam zanj nekaj zanimivih novic.«

»Razumem.«

»Med drugim — mu povejte — da vem, kdo je morilec.«

»Kako, prosim?«

Hammond svoj pogled kar zaplavi v komornika, toda komornikov obraz niti ne trene. Niti ena mišica ne nakaže, kaj se dogaja za to ko-rektno masko.

»Povejte mu, da vem, kdo je morilec, go-spod Bartlett!«

»Razumem, gospod Hammond.«

»Sicer pa, gospod Bartlett — povejte mi no: svetovne vojne ste se brzkone udeležili?«

»Sem se.«

»V Flandriji?«

»Da.«

»V severni Franciji?«

»Da.«

»Ali ste svojega umorjenega gospoda že takrat poznali?«

Komornik za hipec okleva, nato pa pravi: »Mylorda sem vso vojno spremljal kot nje-gov vojaški sluga.«

»Hvala vam, gospod Bartlett. To bi bil rad vedel. Torej ne pozabite sporočiti, kar sem vam naročil.«

»Razumem.«

Ko Hammond odhaja po svoj voz v garažo, skozi eno izmed hišnih oken za njim zro so-vraštva polne oči — — —

»Pri zlatem levu« v Chelmsfordu si Ham-mond naroči čašo whiskeyja. Nato si prižge ci-gareto ter začne sestavljati dokazilno verigo, ki naj z njo uzone tega najbolj hladnokrvnega in najbolj prebrisanega hudodelca, kar jih je doslej poznal. Trdno je prepričan, da bo že jutri lahko stopil k Lloydju po tistih šest tisoč funtov. To je dosti denarja. Celo tisoč funtov več — smehljaje se premišlja — kolikor se ko-mornik nadeja dobiti iz vojvodove zapuščine. Nato se skloni nad svoje zapiske ter misli.

Kakor bi ga nekaj v zrak vrglo, plane po-konec ter tako sitno s pestjo udari po mizi, da je kozarec kar zaplesal.

»Tako je, seveda!« na ves glas zavpije.

Nato pa dobrodušno pogleda natakarka, ki je prihitel spraševati, kaj gospod želi.

»Ali kaj želim...? Seveda želim, še en ko-zarec whiskeyja!«

Ko je natakark odhitel, se Hammond zado-volen zlekne na svojem naslanjaču ter za-mišljen opazuje kolobarčke dima iz svoje ci-garete.

Naglo pa se zdrzne. Vrata se odpro, in ne-kdo privrieka v sobo.

»Halo, rečko! Dobro, da sem te dobil. Zu-naj sem videl tvoj avto — pa sem tukaj!«

»Vidim, Bazil, da si. — Kar prisedi! — Sicer pa je uganka rešena.«

»Kaj — rešena, da je?« Bazila je samo na-vdušenje. »Ali si vse razpletel?«

»Vse — do najmanjšega.«

»Natakark! kriči Bazil. »Prinesite stekle-nico porterja — ne, ne — kar dve prinesite — da vam ne bo treba toliko tekat!« — Dečko, Lion! Kaj praviš? Ali ga imaš — morilec?«

»Nimam.«

»Kaj govoriš?«

»Pravim, da ga dobim — vem namreč, kdo je.«

»Kdo pa je?« Bazil brž potegne svinčnik in prime notes.

Hammond se mu zasmije.

»Ne ne, fantič, tako naglo pa ne gre. Manj-ka mi še malenkost, preden ga pograbilim.«

»Česa pa ti še manjka?« sprašuje Bazil ter si prizadeva, da ne bi se pokazal preveč raz-očaranega.

»Dokaza!«

»Dokaza?« zastoe ubogi poročevalec. »Po-tem takem pa nisi nič dlje kakor si bil poprej.«

»Saj ti pravim, da je uganka rešena.«

»Pa ni, če dokaza nimaš!«

Hammond se spet zasmije. »Zdaj pa že prav tako govoriš, kakor Kennedy, prijatelj. Kajpada je dokaz imenitna reč. Če pa dokaza ne dobimo, bomo morilec pač kako drugače razkrinkali. Naj te nikar nič ne skrbi! Saj imaš manj vzroka, da bi bil nervozen, kakor jaz.«

Bazil nekaj godrnja o predjužniku, o šest-desetih funtih, o Ryanovem škodoželjnem re-žanju, če bi nič ne bilo.

»Ne bodi mi tako maloveren!« ga krega Hammond. »Zdaj moram telefonirati Kenne-dyju. Počakaj me. Potem pa se odpeljeva v London, kjer imam še precej opravkov.«

Dolgo je trajalo, preden je dobil zvezo z vojvodovim dvorcem Cambrai House. Pri tele-fonu se je oglasil strežaj Woodson.

Ali je gospod inšpektor Kennedy kje tam blizu?«

»Trenutek, prosim... ga grem poklicat, če ga dobim.«

Čez več minut se je Woodson vrnil.

»Gospoda inšpektorja — žal — ne morem najti. Kaj naj mu sporočim?«

»Povejte inšpektorju...«

Tisti hip Hammond zasliši zamolkel pok. Obenem na svoji desni roki začuti skelečo bo-lečino. V drobru naslednje sekunde se že vrže na tla, nakar bliskovito zleze do stene pod oknom, ki je bilo le priprto ter obrnjeno na dvorišče.

Hammond nekaj hipov pozorno posluša ter sliši, da nekdo teče stran. Zdaj se ob levi strani odprtega okna previdno vzpine ter plane k stikalu. Takoj je vse v temi. Potem se pri-tiplje do telefonskega sluša a ter pokliče:

»Halo, Woodson! Ali ste še tam?«

»Sem — prosim — kaj pa je bilo?«

»Eh, nič posebnega. Z razbitim ogledalcem sem se igral, pa sem si palec prerezal. — Po-vejte gospodu inšpektorju Kennedyju, da me važni opravki kličejo v London. Pa se nemara še nocoj vrnem v Cambrai House, če ne, pa jutri zjutraj.«

»Razumem, gospod Hammond. Bom spo-ročil.«

»Hvala vam! — Počakajte še malo! — Ali je gospod Bartlett kje tam blizu?«

»Ni ga... odpeljal se je v Boreham zaradi pogreba.«

»Prav! Hvala! Pa nikar ne pozabite inšpek-torju sporočiti.« Nato kar zdrinja nazaj v sobo, ne oziraje se na kravečo roko, ki si jo je ovil z žepnim robcem.